

UDENRIGSMINISTERIET

POLITIKPAPIR FOR DANMARKS ENGAGEMENT I **SOMALIA**

Forsidefoto: Peter Muller (2009)
for Dansk Flygtningehjælp

Udarbejdet af
Udenrigsministeriet
Asiatisk Plads 2
1448 København K
Danmark

Tlf.: 3392 0000
Fax: 3254 0533
E-mail: um@um.dk

August 2009

Politikpapir for Danmarks engagement i Somalia

I. Resume

Danmarks politik og engagement i forhold til Somalia baserer sig på bilaterale såvel som multilaterale tiltag, særligt gennem EU og FN. Dette papir sætter Danmarks politiske og bistandsmæssige engagement i Somalia ind i en samlet strategisk ramme. Den skrøbelige og vanskeligt forudsigelige politiske og sikkerhedsmæssige situation i Somalia bevirker, at der løbende vil være behov for at justere danske prioriteter og tilgange i forhold til det langsigtede mål: Et fredeligt, moderat og demokratisk Somalia i bæredygtig, fattigdomsorienteret vækst.

Danmark vil bilateralt og gennem internationale og regionale organisationer arbejde for at:

- styrke det internationale samfunds politiske engagement i Somalia, herunder gennem et forbedret samarbejde mellem FN og AU;
- opbygge kapaciteten i de somaliske institutioner, der har ansvar for tilvejebringelse af sikkerhed, og bidrage til kapacitetsopbygning af sub-regionale organisationer af bredere sikkerhedspolitisk relevans for Somalia;
- bidrage aktivt til det internationale samfunds indsats for at inddæmme pirateri ud for Somalias kyst, herunder fastholde et dansk engagement i den sømilitære indsats mod pirater og bidrage til at identificere praktiske løsninger på de juridiske udfordringer, som pirateribekæmpelse indebærer;
- fastholde og udbygge et stærkt dansk bistandsengagement med et tæt samspil mellem humanitære, nærområde- og bilaterale bistandsindsatser, herunder øge den bilaterale bistand til Somalia til 50 mio. kr. årligt fra 2010 og nærområdeindsatsen i og omkring Somalia til 56 mio. kr. i 2010;
- den danske bistandsindsats kan støtte aktiviteter i alle dele af Somalia og beror på en fleksibel - og når nødvendigt – risikovillig tilgang;
- styrke den internationale bistand i Somalia gennem tæt koordination mellem donorer og partner organisationer i Somalia;
- opbygge somaliske myndigheders kapacitet til at levere basale sociale serviceydelse;
- bekæmpe terror og ekstremistiske elementer i og omkring Somalia, og forhindre at Somalia bliver en "safe haven" for international ekstremisme og pirateri.

II. Indledning

Somalia er en fejlslagen stat. En kombination af 18 år uden en central, effektiv regering og konstante interne stridigheder har uddybet fattigdommen og ført til en stærkt bekymrende humanitær situation med omfattende tab af menneskeliv. Somalias skrøbelige tilstand forstærker den ustabile situation på Afrikas Horn og kan have betydelig negativ indvirkning i såvel regionen som i Europa og Danmark. Pirateriet ud for Somalias kyst er et eksempel. Al-Qaeda's opfordringer til grupper i Somalia om udførelse af terrorhandlinger et andet.

Danmark har siden 1997 ført en stadig mere aktiv og engageret politik i Somalia. Målet med den danske politik er at bidrage til en fredelig, stabil, moderat og bæredygtig udvikling i Somalia, som kan give den somaliske befolkning mulighed for at bekæmpe fattigdom og forbedre livsbetingelserne for alle. En fredelig udvikling i Somalia, hvor stadig flere løftes ud af fattigdom, er også en direkte dansk interesse. En sådan udvikling vil medvirke til at dæmme op for radikaliserings samt at forhindre, at Somalia bliver en "safe haven" for terrorrelaterede elementer og pirater.

Den dynamiske, politiske og sikkerhedsmæssige situation i Somalia bevirker, at der løbende vil være behov for at justere de danske prioriteter og tilgange. Primo august har overgangsregeringen reelt kun militær kontrol over præsident paladset (Villa Somalia), havnen samt lufthavnen. Såfremt den politiske og sikkerhedsmæssige situation forværres radikalt, kan der være behov for en omfattende revurdering af den danske tilgang. Af samme grund er horisonten for dette politikpapir udgangen af transitionsperioden, som for nærværende er fastsat til august 2011.

III. Centrale udviklinger frem mod transitionsperiodens afslutning august 2011

Somalia har en befolkning på ca. 8,5 mio. Hertil kommer mere end 5 mio. etniske somaliere bosat i Etiopien, Kenya og Djibouti, samt et antal af samme størrelsesorden spredt i diasporaen over hele verden. USA og Canada huser det største antal etniske somaliere, mens der i hvert af de nordiske lande bor 15-20.000. Verdensbanken har estimeret Somalias bruttonationalprodukt pr. indbygger i 2002 til at være 226 USD, og Somalia er dermed et af verdens fattigste lande. Traditionelt har landet ernæret sig ved kvægbrug, landbrug omkring floder og frodige dalstrøg samt regional handel. Mange års krig og tilbagevendende tørke har imidlertid nedbrudt grundlaget herfor. Husdyrbestanden (primært kameler og geder) er decimeret og vil kun vanskeligt kunne opbygges igen. For hovedparten af Somalias indbyggere er situationen derfor meget vanskelig. Mellem en tredjedel og halvdelen af befolkningen er afhængig af fødevarerbestand og af at modtage vand fra nødhjælpsorganisationer. Over 1 mio. er internt fordrevne, der er blevet tvunget bort fra deres hjem bl.a. pga. klanstridigheder. Meget få har adgang til skole eller basale sundhedsydelser.

Vanskeligheden ved at skabe fred i Somalia bunder i en yderst kompleks og dynamisk blanding af regionale interesser, klanforhold, religion, diaspora samt økonomiske og kriminelle interesser – faktorer, der alle bidrager til en manglende sammenhængskraft i landet. Siden sammenbruddet i 1991 har Somalias befolkning levet i et anarki, som visse grupper i befolkningen, herunder elementer i den indflydelsesrige diaspora, har udnyttet til at skabe lukrative økonomiske og i et vist omfang kriminelle aktiviteter. Den uformelle økonomi i

Somalia bør ikke undervurderes – for eksempel har Somalia et af regionens mest velfungerende mobiltelefonnet. Der er således grupper i Somalia, der har interesse i at modarbejde etableringen af en effektiv regering, der kan opretholde lov og orden samt gennemføre fiskale politikker. Somalia har ikke tradition for fundamentalistisk tilgang til Islam, men de svære livsbetingelser har givet islamistiske grupper som Al-Shabaab mulighed for at vinde fodfæste - i hvert fald indtil andre aktører kan tilbyde samme sikkerhed og social udvikling.

Da samlingsregeringen ikke er i stand til at kontrollere mere end en lille del af hovedstaden effektivt, håndhæves lov og orden af lokale, oftest klanbaserede krigsherrer og deres militser. Beskatning af forretningsdrivende og passerende transportere samt den meget lukrative handel med khat er deres hovedindtægter. Traditionelle ledere og ældre samt religiøse domstole spiller en betydelig rolle i den daglige regulering af samfundene. Særligt i de områder, der kontrolleres af radikale islamistiske militser anvendes en ganske streng form for Sharia. Politiske allianceforhold i Somalia er meget labile. Lokale krigsherrer og sub-klaner skifter ofte loyalitet, hvis det er i deres interesse. Hvis regeringen skal opnå kontrol med hele landet, skal det snarere ske ved at vinde lokale magthavere over på sin side end ved at besejre sine modstandere militært. Blandt andet derfor er civilsamfundets, herunder kvinders, deltagelse afgørende for at skabe et fornyet håb om et bæredygtigt livsgrundlag baseret på fredelig sameksistens.

Somalias situation kompliceres af, at to regioner har opnået en vis de facto selvstændighed. Somaliland har etableret sit eget regeringsapparat og har formået at opretholde en vis ro og orden. Somaliland er i færd med at planlægge afholdelse af præsidentvalg i efteråret 2009, og Danmark er en aktiv donor i denne proces. Somaliland har erklæret selvstændighed fra Somalia, men er ikke anerkendt internationalt. ”Puntland” er også en selvstændig region med eget – svagt - regeringsapparat, men Puntland anerkender regeringen i Mogadishu. Regionen har været præget af uroligheder og kidnapninger om end ikke på niveau med den sydlige-centrale del af Somalia. En af piraternes to højborge ligger i Puntland – den anden i det centrale Somalia.

Et afgørende element for Somalias fremtid er en fredelig regional udvikling. Somalia har i mange år været centrum for en stedfortræder-krig, hvor Eritrea har søgt at undergrave Etiopiens sikkerhed ved at støtte oprørsbevægelser i Somalia, som har interesse i at genskabe et Storsomalia, der omfatter Djibouti og dele af Etiopien og Kenya. Disse tre lande har derfor stærke interesser i Somalia. Situationen i Somalia er dermed flettet tæt sammen med nabolandenes sikkerhedspolitiske interesser, hvilket ikke altid har været fremmede for en positiv udvikling i Somalia. Det er ikke mindst i dette lys, at den regionale samarbejdsorganisation, IGAD, har en vigtig rolle at spille i de kommende år for at fremme det regionale samarbejde på tværs af snævre nationale interesser.

I det regionale perspektiv bør det også fremhæves, at de arabiske lande har interesser i udviklingen i Somalia. Samlingsregeringen og dens forgængere har modtaget officiel støtte fra de arabiske lande, mens islamistiske oprørsbevægelser ad mere uofficielle kanaler har modtaget – formentlig mere omfattende - støtte fra forskellige arabiske donorer.

På trods af flere end 15 regeringsdannelse har Somalia ikke haft en fungerende, central regering siden 1991. I de seneste måneder har der dog været en række udviklinger, der har tændt et skrøbeligt håb om fremskridt. I oktober 2008 førte forhandlinger faciliteret af FN i Djibouti - med støtte af AU og IGAD - til en aftale mellem overgangsregeringen (TFG) og

moderate dele af de tidligere Islamiske Domstole om at inkludere sidstnævnte i regeringen og parlamentet. Aftalen omfattede også tilbagetrækningen af de etiopiske styrker, der i 2006 fordrev de Islamiske Domstole. I februar 2009 dannedes en samlingsregering (GNU) med den relativt moderate islamiske leder Sheikh Sharif Sheikh Ahmed som ny præsident. Samlingsregeringen er det hidtil bedste bud på en regering, der kan bygge bro over de komplekse kløfter i Somalia. Endvidere er det positivt, at den nye regering har lagt vægt på at fremme sin dagsorden gennem forhandling og ikke ved magtanvendelse. Præsidenten ønsker bred national forsoning og har inviteret oprørsbevægelserne, herunder Al-Shabaab, til samarbejde. Men udfordringerne er enorme, og selv om der nok er en betydelig velvilje i befolkningen overfor regeringen har den kun reel kontrol over en meget begrænset del af hovedstaden. Det må forventes, at der i årene fremover kan opstå både nye alliancer og fraktioner, der løbende vil nødvendiggøre justeringer af sammensætningen af de lovgivende og udøvende institutioner.

Det vil imidlertid være afgørende for en stabil og fredelig udvikling i Somalia, at regeringen kan fremvise resultater, der kan vinde befolkningens tillid. Først og fremmest skal regeringen på baggrund af en bredt funderet politisk proces skabe en stabil sikkerhedssituation. Parallelt hermed skal regeringen opbygge og sikre finansiering af sikkerhedsstyrker, herunder især politi.

Håndteringen af islamistiske oprørsbevægelser må forventes at forblive en vanskelig sikkerhedsmæssig udfordring for den nye regering, og der er betydelig risiko for, at det ikke vil lykkes at formå alle disse grupperinger til at acceptere en fredelig løsning. I den sammenhæng er der også rapporter om tilstedeværelsen af en kerne af udenlandske ekstremistiske elementer med tilknytning til al-Qaeda, der fortsat opfordrer Al-Shabaab til militant modstand mod regeringen. Forhandlings- og forsoningsprocessen vil derfor formentlig strække sig ud over transitionsperioden. Målet er at gøre den uforsonlige gruppe så lille som mulig og samtidig så vidt muligt at pacificere den. Ud over de eksterne negative kræfter skal regeringen også gå en vanskelig balancegang, f.eks. i forbindelse med beslutningen om indførelse af Sharia-lovgivning, for på den ene side at sikre så bredt et regeringsgrundlag som muligt men på den anden side undgå at støde moderate somalier og det internationale samfund fra sig. Det må dog forventes, at styret i retlig og social henseende vil være ganske konservativt.

Det internationale samfund bakker op om den nye regering. Det internationale samfunds politiske og bistandsmæssige tiltag i regeringskontrollerede områder koordineres i den internationale kontaktgruppe for Somalia under ledelse af FN's særlige udsending Ould Abdallah. En samlet tilgang for den internationale støtte til den nye regering søges udviklet i dette forum, der omfatter såvel FN-organisationerne som væsentlige bilaterale donorer. FN-organisationerne, herunder særligt UNPOS og UNDP, har i kraft af fraværet af såvel en effektiv somalisk regering som andre bilaterale aktører på jorden en helt central rolle i Somalia både i den politiske udvikling og i bistandshenseende, ligesom NGO'er særligt på det humanitære område er afgørende for den konkrete gennemførelse af aktiviteter.

Den Afrikanske Union er ligeledes stærkt engageret både i den politiske proces og gennem indsættelsen af den fredsbevarende styrke AMISOM. AU formåede i forbindelse med Etiopiens troppe-tilbagetrækning i januar 2009 at fastholde AMISOM, men beslutsomheden vil meget vel kunne blive sat på svære prøver i den kommende tid, særligt hvis en FN-afløsningsstyrke

udebliver, og AMISOMs finansiering og administrative kapacitet fortsat giver anledning til vanskeligheder.

Pirateri ud for Somalias kyst har i de seneste år udviklet sig til en industri. Det internationale samfund ventes i den kommende periode at være nødsaget til at fastholde den maritime indsats til beskyttelse dels af nødhjælpsforsyninger til Somalia dels af den kommercielle trafik. En kontaktgruppe er oprettet på opfordring af FNs Sikkerhedsråd for at koordinere indsatsen imod pirateri, herunder tilvejebringelsen af et system til retsforfølgning af formodede pirater.

IV. Det danske engagement

På længere sigt er målet med Danmarks politik og engagement i forhold til Somalia at bidrage til et fredeligt, moderat og demokratisk Somalia i bæredygtig, fattigdomsorienteret vækst. På kortere og mellemlang sigt er målet at bidrage til opfyldelsen af transitionsforfatningens mål i perioden frem til 2011, herunder til opbygningen af inklusive regeringsinstitutioner og fortsættelse af freds- og forsoningsprocessen, samt at bidrage til en forbedring af levevilkårene og den humanitære situation for den somaliske befolkning. Dette vil også mindske risikoen for en destabilisering af landene i regionen, som Danmark har et omfattende samarbejde med. En positiv udvikling i Somalia med en effektiv, central (eller føderal) og moderat regering vil tillige medvirke til at dæmme op for radikaliserings og undgå at Somalia bliver en "safe haven" for terrorrelaterede elementer og pirater.

Den danske indsats i forhold til Somalia omfatter dialog med samlingsregeringen og myndighederne i Puntland og Somaliland primært gennem regionale organisationer, konkrete bistandsindsatser og ekspertrådgivning. De forskellige indsatser bør også fremover anvendes strategisk og effektivt, ligesom samspillet mellem dem bør styrkes.

A. Politisk engagement

Danmarks politiske engagement i forhold til Somalia sker først og fremmest gennem regionale organisationer og andre multilaterale fora, f.eks. den internationale kontaktgruppe, samt ved bilaterale kontakter til samlingsregeringen gennem den danske repræsentation i Kenya.

EU er Danmarks vigtigste indgang til indsatsen i Somalia. I overensstemmelse med EU's Afrikastrategi bidrager EU til AMISOM samt AU generelt og i en vis grad til IGAD. Herudover yder EU betydelig støtte til både humanitære indsatser og til genopbygning. Et optionspapir for EU's samlede tilgang til Somalia er netop udarbejdet, og et væsentligt element er den eventuelle udnævnelse af en særlig repræsentant (EUSR) for Afrikas Horn. Danmark vil arbejde for at intensivere EU's engagement på alle niveauer og støtter udnævnelsen af en EUSR, da dette vil styrke EU's muligheder for politisk ageren. Danmark vil ligeledes arbejde for at EU-landene, herunder også Danmark, akkrediterer ambassadører til Somalia, så snart sikkerhedssituationen tillader det. Der vil for de fleste lande, herunder Danmark, blive tale om en sideakkreditering for ambassadørerne i Nairobi.

FN har i tæt samarbejde med AU og IGAD haft en ledende rolle i processen vedr. etablering af overgangsinstitutionerne og i inddragelse af moderate kræfter fra de Islamiske Domstole i

samlingsregeringen. FNs politiske kontor for Somalia, UNPOS, vil også fremover spille en central rolle i det internationale samfunds kontakt til samlingsregeringen. Danmark vil undersøge mulighederne for at tilknytte en dansk seniorrådgiver til en af de centrale FN-organisationer med henblik på at styrke FNs kapacitet i forhold til Somalia. En sådan stilling vil samtidig give øget indsigt i de centrale politiske udviklinger i Somalia. Somalia vil fortsat være på dagsordenen i Sikkerhedsrådet, herunder i forbindelse med eventuel indsættelse af en fredsbevarende styrke under FN.

Den Afrikanske Union har som beskrevet også været stærkt engageret både i det politiske spor og gennem indsættelsen af den fredsbevarende styrke AMISOM. Danmark vil fastholde en tæt dialog med AU om Somalia, og så vidt muligt støtte AUs politiske indsats, jf. nedenfor.

Den regionale organisation, IGAD, har potentiale for at spille en central rolle i regionen. IGAD er institutionsmæssigt svag, men der har været tegn på en revitalisering på flere områder, og IGAD har udvist vilje og evne til at påvirke situationen i Somalia gennem den seneste tid blandt andet gennem udnævnelse af en særlig facilitator for Somalia. Danmark vil fortsat aktivt støtte IGADs involvering i Somalia bl.a. via Afrika for Fred Programmet og vil fortsætte indsatsen for at re-aktivere IGAD Partner Forum.

Netop det forhold at FN, AU og IGAD formåede at skabe fælles fodslag i forhold til Somalia vurderes at have flyttet den politiske udvikling i Somalia i forbindelse med Djibouti-aftalen. Fra dansk side bør man arbejde for at sikre, at FN fortsat inddrager AU og IGAD i den politiske proces i Somalia, ligesom Danmark i EU bør arbejde for et stærkere EU-engagement i IGAD.

Den internationale kontaktgruppe for Somalia er ved at etablere sig som et af de vigtigste fora for koordinering af det internationale samfunds engagement i Somalia både politisk og bistandsmæssigt. Kontaktgruppen mødes hyppigt på niveau af statssekretærer eller embedsmænd. De vigtigste medlemmer er p.t. US, UK, Italien, Sverige, Norge og Kommissionen. Henset til Danmarks relativt høje bistandsengagement bør Danmark have en naturlig plads i gruppen. Deltagelse i kontaktgruppen vurderes at være afgørende for en meningsfuld forøgelse af det danske engagement i Somalia.

Konkret vil Danmark arbejde for at

- intensivere EU's politiske engagement for eksempel via udpegelse af en særlig repræsentant (EUSR); fastholde og øge EUs finansielle bidrag til AU/AMISOM og IGAD, samt øge EUs humanitære indsatser og genopbygningsbistand;
- styrke de politiske kontakter til samlingsregeringen, regionerne Somaliland og Puntland, samt de væsentlige aktører i Somalia, der arbejder for fred;
- placere en dansk seniorrådgiver i en af de store FN-organisationer engageret i Somalia med henblik på at styrke FNs kapacitet;
- fastholde det nylige samspil mellem FN, AU og IGAD igennem styrket dialog med og støtte til de tre organisationer, herunder særligt til AU og IGAD;
- opnå medlemskab af og deltage aktivt i den internationale kontaktgruppe.

B. Sikkerhedsmæssigt engagement, herunder bistand til sikkerhedsaktiviteter

Sikkerhedssituationen i Somalia, særligt siden tilbagetrækningen af de etiopiske tropper, er uafklaret og må på kort og mellemlang sigt forventes at være overordentlig skrøbelig. Det internationale samfunds bidrag til at stabilisere sikkerhedssituationen i Somalia omfatter støtte til AU-styrken, AMISOM, hvis opgave er at beskytte vigtige institutioner i Mogadishu. Såfremt AMISOM fremover skal varetage en udvidet rolle ift. stabilisering af sikkerheden, vil det kræve et styrket mandat og udstyr samt fuld deployering. Hertil behøver AMISOM imidlertid finansiel og materiel støtte, samt supplerende troppebidrag fra afrikanske lande.

FNs generalsekretær lægger i ny rapport til Sikkerhedsrådet op til en faseopdelt opbygning af FN's tilstedeværelse med endemålet om indsættelse af en FN fredsbevarende operation. Sikkerhedsrådet er grundlæggende enig i fasetilgangen, hvilket er bekræftet i den netop godkendte resolution 1872(2009). Resolutionen (1872) forlænger AMISOMs mandat til januar 2010 og fastholder den erklærede intention om en FN fredsbevarende operation, så frem omstændighederne tillader det.

Danmark har ikke mulighed for på kort sigt at stille militære bidrag til Somalia, ligesom det heller ikke er muligt at yde finansielle bidrag til den militære del af AMISOM. Det er ikke muligt at forudskikke mulighederne for støtte i 2010/2011, da det vil afhænge bl.a. af det til den tid foreliggende bevillingsmæssige grundlag og af de tilgængelige kapaciteter. Danmark vil dog afdække mulighederne for på sigt at imødekomme eventuelle anmodninger om militær lufttransport el. lign. til AU eller FN. Danmark støtter de civile elementer af AMISOM med 10 mio. i 2009 via Udenrigsministeriets budget.

Den somaliske regering arbejder med bistand fra AMISOM og FN på at opbygge en lokal sikkerhedsstruktur. Det foreløbige mål er en sikkerhedsstyrke på 5000 mand samt en politistyrke på op til 10.000 mand. En national sikkerhedskomiteé forventes at koordinere sikkerhedsstyrkerne, men de nærmere modaliteter er endnu ikke på plads.

Tilvejebringelsen af sikkerhedsstyrkerne, herunder den internationale støtte hertil, koordineres af UNDP og AMISOM. Danmark bidrager til træning af somaliske politifolk såvel via UNDP som via tilskud til de civile elementer af AMISOM. Danmark bidrager endvidere til polititræningsindsatsen med en dansk politiofficer, der yder teknisk bistand til AUs planlægnings- og styringsenhed i Addis Ababa.

Den danske indsats for kapacitetsopbygning af institutioner, der spiller en central rolle i stabiliseringen af situationen i Somalia, vil blive søgt styrket. Forsvaret vil inden for de nuværende rammer arbejde for at kunne stille enkeltpersoner med militær baggrund til rådighed for væsentlige initiativer i regi af FN, AU og/eller eventuelt EU med relevans for indsatsen i Somalia. Fra 2010 er det hensigten yderligere at styrke forsvarets engagement vedrørende kapacitetsopbygning i Afrika ved udsendelse af flere både civile og militære rådgivere og eksperter.

Det generelle sikkerhedsmæssige samarbejde, som foregår i AU og IGAD, er ligeledes relevant for sikkerhedsindsatsen i Somalia. Danmark vil fortsætte støtten til opbygningen af en afrikansk freds- og sikkerhedsarkitektur, gennem teknisk og finansiel støtte til AU, IGAD og andre

regionale organisationer. Forsvaret vil ligeledes fortsætte støtten til det østafrikanske reaktionsbrigadehovedkvarter, EASBRICOM, og den østafrikanske reaktionsbrigade, EASBRIG, der skal have opnået initial operativ kapacitet i 2010. Styrken spiller ikke for nærværende en rolle i forhold til Somalia, men ville på sigt kunne blive anvendt i et scenarie som netop Somalia.

Udover den bilaterale støtte til opbygning af afrikansk freds- og sikkerhedsarkitektur har forsvaret gennem et nordisk samarbejde forberedt iværksættelsen af en række aktiviteter i Østafrika, herunder kapacitetsopbygning af EASBRIG, maritim kapacitetsopbygning og støtte til kurser og anden træning i fredsstøttende operationer. Heri indgår etablering af et mindre rådgivnings- og koordinationsselement i Østafrika.

Konkret vil Danmark arbejde for at:

- fortsætte og øge den finansielle støtte til opbygning af de somaliske politistyrker via UNDP og AMISOM samt bidrage med teknisk ekspertise til AUs planlægningsenhed gennem udsendelse af en dansk politiofficer;
- afklare mulighederne for at støtte de somaliske sikkerhedsinstitutioner, herunder den nationale sikkerhedskomiteé;
- afdække mulighederne for på sigt at imødekomme eventuelle anmodninger om lufttransport el. lign. til AU eller FN;
- kunne stille enkeltpersoner med militær baggrund til rådighed for væsentlige FN, AU og/eller eventuelle EU initiativer i forhold til Somalia;
- fortsætte støtten til opbygning af afrikansk freds- og sikkerhedsstruktur, gennem teknisk og finansiell støtte til AU, IGAD og andre regionale institutioner;
- bidrage til kapacitetsopbygning af EASBRIG, maritim kapacitetsopbygning og støtte til kurser og anden træning i fredsstøttende operationer i Afrika.

C. Den danske bistand

Situationen i Somalia kræver et koordineret, massivt og langvarigt internationalt engagement, der kan understøtte somaliernes egne bestræbelser for at skabe fred og en stabil udvikling. De centrale udfordringer består blandt andet i, at den centrale regering endnu ikke har opbygget effektive strukturer og administrativ kompetence, og at sikkerhedssituationen fortsat må forventes at være vanskelig og præget af begrænset informationsniveau og vanskeligheder i den praktiske gennemførelse af indsatser.

Betingelserne for at levere bistand er vidt forskellige i de enkelte dele af landet. Hidtil har størstedelen af den danske bistand af sikkerhedsmæssige årsager været rettet mod de relativt rolige regioner, Somaliland og Puntland, men særligt i lyset af den nye regerings bestræbelser på at stabilisere den sydlige-centrale del af Somalia bør dansk bistand så vidt muligt kunne støtte aktiviteter i alle dele af landet.

Den danske bistand til Somalia bør tilrettelægges i overensstemmelse med OECD/DACs principper for god bistand til svage stater, hvoraf særligt fire henstillinger i 2005 blev fundet

relevant i en somalisk kontekst. Det anbefales således i) at tage udgangspunkt i den eksisterende kontekst og bygge på eksisterende elementer, ii) at fokusere på opbygning af en fungerende stat og bistå somalierne med at skabe en vision for en sådan, iii) at opbygge praktiske koordinationsmekanismer, der fungerer i en somalisk kontekst, samt iv) at undgå skadelige indsatser.

Et vigtigt strategisk fundament i genopbygningen og udviklingen af Somalia foreligger i ”The Somali Reconstruction and Development Programme”(RDP), der kan ses som en somalisk udviklingsplan for 2007-2011 udarbejdet i samarbejde med donorer og andre aktører. FN’s ”Transitional Plan” 2008-09 for Somalia tilstræber at bidrage til opfyldelsen af RDP. Med udgangspunkt i RDP har EU, Kommissionen og Norge udviklet *Joint Strategy Paper* 2008-13.

I lyset af den meget skrøbelige politiske og sikkerhedsmæssige udvikling kan det ikke forventes, at freds- og forsoningsprocesser/aktiviteter er jævnt fremadskridende. Der må derfor anlægges en pragmatisk holdning til forsinkelser og skift i fokus. Det kan betyde, at indsatser udskydes, omlægges eller helt skrinlægges.

Det må også fremhæves, at det kan være nødvendigt at yde bistand til indsatser med en høj risiko for, at de ønskede resultater ikke opnås eller i værste fald, at indsatserne får utilsigtede negative konsekvenser. Et eksempel kunne være, at somaliske politifolk efter træning med bl.a. dansk støtte ikke formår at efterleve internationale menneskerettighedsstandarder, eller at trænede politifolk deserterer til islamistiske oprørere. I denne sammenhæng må det erkendes, at der vil være risici forbundet med visse indsatser, men at risiciene ved at undlade at yde støtte kan være større.

Det er som ovenfor nævnt vurderingen, at den nye regering har en mulighed for at skabe en stabil udvikling, såfremt den kan vise resultater på såvel sikkerhed som udvikling. Den danske bistand til Somalia bør derfor - i det omfang det er muligt - støtte begge disse spor. Der vil være behov for såvel langsigtede som kortsigtede indsatser, der kan bringe hurtige resultater og forbedringer af levevilkårene for lokalbefolkningen, således at denne vinder tiltro til den nye samlingsregering som troværdig og med vilje og evne til fremme af udvikling og fred.

Den danske bistand ydes via tre forskellige bistandsformer. *Nærområdeindsatsen* i Somalia fokuserer på at reducere fattigdom og forbedre adgang til basale serviceydelser for internt fordrevne, hjemvendte flygtninge og lokalbefolkningen i de områder, hvortil flygtninge og internt fordrevne er søgt hen. Nærområdeindsatser adskiller sig fra *humanitære indsatser* på to centrale områder – dels at målgruppen skal være flygtningerelateret, og dels at aktiviteterne generelt skal have et længere sigte på etablering af varige løsninger for flygtninge, hvilket også kan omfatte støtte til kapacitetsopbygning. Den humanitære bistand er derimod rettet mod umiddelbar støtte til generelt sårbare befolkningsgrupper. I praksis kan begge typer indsatser omfatte samme typer aktiviteter, f.eks. støtte til genstart af landbrugsaktiviteter og genetablering af skolefaciliteter. *Den bilaterale bistand* til Somalia – udviklingsbistanden – er ikke begrænset til særligt sårbare grupper og vil typisk fokusere på indsatser med et mere langsigtet mål, såsom kapacitetsopbygning og demokratisering. I den nuværende situation i Somalia vil den bilaterale bistand dog også kunne rettes mod mere kortsigtede indsatser som beskæftigelsesfremme.

Den samlede danske bistand lå i 2008/9 omkring 100 mio. kr. udbetalt per år. Nærområdebistanden til Somalia og Somalia-relaterede indsatser i omkringliggende lande ventes at blive forøget fra 45 mio. kr. i 2009 til omkring 56 mio. kr. i 2010. Den humanitære bistand frem mod 2011 kan ikke foruddiskonteres, idet den fastlægges i lyset af udviklingen i Somalia og andre humanitære brændpunkter. Den bilaterale bistand foreslås øget fra godt 30 mio. kr. pr. år til 50 mio. kr. årligt fra 2010. Samlet set vil dette medføre en markant forøgelse af det danske bistandsengagement i Somalia.

Konkret vil Danmark arbejde for at:

- fastholde et stærkt dansk bistandsengagement, herunder øge den bilaterale bistand til 50 mio. kr. årligt fra 2010 samt øge nærområdeindsatsen i og omkring Somalia til 56 mio. kr. i 2010. Det øgede bistandsengagement kan blandt andet anvendes til at støtte aktiviteter i det sydlige og centrale Somalia;
- tilrettelægge indsatsen i overensstemmelse med OECD/DACs principper for god bistand til svage stater og andre internationalt vedtagne principper, herunder at gennemføre indsatserne i tæt samarbejde og koordination med andre donorer;
- udvise den nødvendige fleksibilitet og risikovillighed med henblik på at kunne støtte væsentlige indsatser.

C.1. Den humanitære indsats

Tørke, økonomisk krise og en omfattende konflikt har medført, at den humanitære situation i Somalia er blevet markant forværret i løbet af 2008. Antallet af mennesker med behov for hjælp er steget til over 3 millioner, og mange familiers reserver er i dag helt i bund. Hvis denne negative udvikling skal vendes, er fødevarehjælp ikke tilstrækkeligt. Der er også behov for hjælp til at genstarte egentlig landbrugsproduktion samt genetablering af husdyrhold. Adgangen til basale sundheds- og uddannelsesydelser er stort set kollapsede. For nærværende dør 145 af 1.000 børn inden femårsalderen, og omkring 200.000 børn anslås at være underernærede. 1,1 millioner mennesker er internt fordrevne som følge af fødevaremangel og konflikt.

Det overordnede mål for Danmarks humanitære bistand til Somalia er at reducere befolkningens sårbarhed overfor konfliktens og fødevarekrisens konsekvenser og bidrage til at mindske landets afhængighed af ekstern hjælp. Småbørn og gravide/ammende kvinder er to hovedmålgrupper for den danske støtte, da begge grupper rammes hårdt af den aktuelle krise. Af samme årsag er den humanitære bistand tilrettelagt således, at den - hvor muligt - ikke kun imødekommer akutte behov men også adresserer underliggende årsager til udsatte gruppers sårbarhed. Fra dansk side søger man samtidig at fremme beskyttelse af civilbefolkningen i det humanitære arbejde i Somalia, f.eks. i form af beskyttelse af civilbefolkningens rettigheder, deres mulighed for at få dækket basale behov og deres fysiske beskyttelse. De enkelte humanitære bidrag til Somalia besluttet på baggrund af FN's appel for landet.

Endelig vil Danmark fremover engagere sig mere aktivt som fortalere for beskyttelse af det humanitære rum i Somalia for at sikre adgang for de humanitære aktører og beskyttelse af befolkningen. Både bilateralt og multilateralt vil man fra dansk side rejse klar kritik i konkrete

situationer, hvor den humanitære hjælp forhindres i at komme frem, ligesom man i relevante fora som f.eks. EU vil arbejde for fælles udtalelser og på at finde løsninger på problemerne.

På grund af den voksende fødevaremangel i Somalia har den danske støtte i 2008 primært haft fokus på at forbedre fødevarsikkerheden og levevilkårene for nogle af de mest udsatte befolkningsgrupper. Det samlede danske bidrag på knap 44 mio. kr. (tilsagn) har finansieret fødevarerhjælp, rent drikkevand og basal sundhed til småbørn og gravide/ammende kvinder samt muliggjort en særlig indsats for at styrke myndighedernes kendskab til konfliktløsning, børnerettigheder og principper omkring barnets tarv – primært i Somaliland. I lyset af den fortsatte alvorlige humanitære situation vil den danske humanitære støtte følge samme linje i 2009.

Der er hidtil afsat 11 mio. kr. til en indsats dels for gadebørn i en række større byer i Somaliland og dels til uddeling af mad gennem folkekøkkener i Mogadishu. Desuden er der afsat 15 mio. kr. til et landsdækkende sundhedsprogram (vaccinationskampagner). Yderligere akutte humanitære bidrag vil blive overvejet i lyset af udviklingen i landet og i finansieringen af den internationale nødhjælpsindsats.

Konkret vil Danmark arbejde for at:

- fortsætte den humanitære bistand på et markant højt niveau i lyset af udviklingen i fødevarerkrise, tørken og i de humanitære behov;
- den humanitære bistand kommer de mest sårbare befolkningsgrupper til gode samt for at fremme beskyttelse af civile;
- engagere sig stærkere som fortalere for beskyttelse af det humanitære rum i Somalia.

C. 2. Nærområdeindsatsen

Siden 2003 har Danmark gennemført aktiviteter i det forholdsvis rolige Somaliland og Puntland via nærområdebevillingen. Det overordnede formål med nærområdeindsatsen er at støtte områder, som er særlig berørt af tvungen migration, herunder at forbedre levevilkårene for flygtninge, fordrevne samt deres værtsbefolkning. Det kan dreje sig om områder, som huser mange flygtninge eller internt fordrevne, eller det kan være områder, der ovenpå konflikt skal absorbere grupper af tilbagevendte flygtninge og fordrevne. Danmark vil i den kommende periode undersøge muligheden for at støtte aktiviteter også i det sydlige og centrale Somalia, forudsat at mulighederne for varige løsninger bedres i disse dele af landet. I den sammenhæng vil igangværende bestræbelser på at videreudvikle nærområdebistanden med et regionalt perspektiv for øje blive yderligere forstærket. Det skal sikres, at aktiviteter i de områder af regionen hvor der opholder sig somaliske flygtninge, dvs. i Somalia, Kenya, Etiopien og Yemen, i størst muligt omfang tænkes sammen og supplerer hinanden.

Konkret vil Danmark arbejde for at:

- undersøge mulighederne for at støtte aktiviteter i det sydlige og centrale Somalia, såfremt der på sigt opstår bedre muligheder for varige løsninger i disse dele af landet;
- sikre en bedre sammenhæng mellem de enkelte aktiviteter inden for rammerne af et regionalt perspektiv.

C.3. Den bilaterale bistand

Danmark har siden 2007 gennem UNDP ydet betydelig støtte til forsoning, mægling og konfliktløsning i Somalia, herunder støtte til opbygning af de somaliske regeringsinstitutioner på både lokalt og nationalt niveau. Det danske bidrag vil i 2009 bl.a. bidrage til formuleringen af en ny somalisk grundlov samt kapacitetsopbygge lokale regeringsstrukturer med henblik på at fremme den skrøbelige demokratiseringsproces i landet samt sikre deltagelse af alle grupper i samfundet, inklusive kvinder. Disse aktiviteter vurderes at være helt centrale for Somalias udvikling i de kommende år. Som nævnt ovenfor er en del af den danske bistand via UNDP anvendt til uddannelse og træning af politistyrker.

UNDP har høstet en del kritik for gennemførelsen af sine programmer i Somalia, bl.a. baseret på programmernes manglende rettidighed og manglende gennemsigthed for donorerne. Selvom UNDP ikke har været en optimal samarbejdspartner, må det erkendes, at der for nærværende ikke er reelle alternativer for støtte til opbygningen af somaliske regeringsinstitutioner, og at disse aktiviteter er særdeles væsentlige. Den danske støtte vil derfor blive fortsat, men Danmark vil samtidig indgå i dialog med UNDP om den rejste kritik. Endvidere vil Danmark i videst muligt omfang fortsat anvende alternative samarbejdspartnere, særligt NGO'er.

Danmark har endvidere arbejdet for fremme af kvinders rettigheder i Somalia blandt andet gennem støtte til en regional kvindeorganisation og gennem Interpeace. Danmark vil fortsat være særligt opmærksom på kvinder og ligestilling og støtte projekter med fokus på kvinders deltagelse, herunder særligt i fredsprocessen.

I det fremadrettede arbejde vil Danmark øge fokus på indsatser, der fremmer beskæftigelse og væksthjælp i Somalia for eksempel gennem genopbygning eller istandsættelse af sundhedsfaciliteter med anvendelse af lokal arbejdskraft. Sådanne indsatser vil endvidere kunne bidrage til at øge lokalbefolkningens tillid til den nye regering.

Konkret vil Danmark arbejde for at:

- styrke alle dele af samfundets deltagelse i demokratiseringsprocessen i Somalia, herunder i Somaliland og Puntland;
- støtte opbygningen af politiske institutioner på lokalt, nationalt og regionalt niveau med henblik på at bakke op om fredsprocessen;
- bidrage til den fortsatte forsoningsproces;
- bidrage til gennemførelsen af aktiviteter, der er direkte forbundet til overgangsperioden, bl.a. formulering af en ny grundlov;
- fastholde indsatser, der kommer lokalbefolkningen til gode, herunder støtte til uddannelse af børn og fremme af kvinders rettigheder;
- iværksætte beskæftigelses- og væksthjælpende økonomiske aktiviteter.

D. Pirateri

Pirateri ud for Somalias kyst har de seneste år taget et betydeligt omfang. Det er en kilde til alvorlig gene for den internationale søfart og udgør en direkte trussel mod de humanitære forsyninger til Somalia. Hvor der i det første kvartal af 2008 blev registreret blot seks episoder med pirateri, var antallet steget til 61 i det første kvartal af 2009. Tendensen er, at overfaldene i de senere år er blevet langt alvorligere og mere voldelige, idet der oftest anvendes våben.

Piraterne kommer ofte fra fattige fiskersamfund, der ligger udenfor alle myndigheders kontrol. De beskriver selv deres virksomhed som en rimelig kompensation for andre landes rovfiskeri og forurening i somalisk farvand. I lokalsamfundene giver de store løsesummer samtidig en betydelig magt og anseelse. Bagmændene vurderes at være forretningsmænd med internationale forbindelser. Den langsigtede løsning på pirateriet skal findes i etablering af myndighedskontrol med områderne, herunder også farvandsinspektion, og alternative indkomstmuligheder for potentielle pirater. På kort sigt er der imidlertid behov for at imødegå pirateriet gennem en fortsat maritim indsats i farvandene omkring Somalia.

Danmark bidrog sømilitært til bekæmpelse af pirateri i farvandet ud for Afrikas Horn igennem deltagelsen i Task Force 150 og 151 indtil april 2009. NATO's stående flådestyrke, SNMG 1, bidrager i perioder i 2009 til de internationale bestræbelser på at dæmme op for pirateriet i farvandet ud for Afrikas Horn. I 2010 overtager Danmark kommandoen over SNMG1.

I forbindelse med den danske ledelse af Task Force 150 og ABSALON's deltagelse i Task Force 150 samt 151 har man fra dansk side søgt at udnytte ABSALON's tilstedeværelse i lokalområdet som platform for støtte til maritim kapacitetsopbygning i regionen. Afhængig af det fremtidige bevillingsmæssige grundlag og tilgængelige kapacitet i forsvaret vil der blive afsat ressourcer til at fortsætte dette arbejde, blandt andet med projekter i Djibouti og Yemen.

Danmark vil som minimum indtil udgangen af 2010 opretholde det eksisterende bidrag på to stabsofficerer til koalitionen hovedkvarter i Bahrain blandt andet med henblik på at bidrage til og følge udviklingen i koalitionen indsats mod pirateri. Danmark støtter størst muligt NATO-engagement i bekæmpelse af pirateri. Danmark arbejder for en generelt øget operativ anvendelse af de stående flådestyrker, herunder udvidet anvendelse af disse til bekæmpelse af pirateri ved Afrikas Horn.

I EU-regi blev der i december 2008 etableret en sømilitær operation, ATALANTA, dedikeret til pirateribekæmpelse ud for Somalia. I forbindelse med ATALANTA har EU indgået en aftale med Kenya om udlevering af mistænkte pirater. En tilsvarende aftale forventes indgået med Seychellerne i sensommeren 2009. Danmark kan ikke deltage i EU-overdragelsesaftalen pga. forsvarsforbeholdet og har derfor arbejdet på at indgå egne bilaterale aftaler med Kenya og Tanzania. Aftalerne vil indeholde bestemmelser om overholdelse af grundlæggende menneskerettigheder, herunder afståelse fra at anvende dødsstraf, i forbindelse med modtagerlandets behandling af mistænkte pirater. En aftale med Kenya blev indgået i juli 2009, og der forhandles for indeværende på samme vis med Tanzania.

Med afsæt i FN's sikkerhedsresolution 1851 blev der i januar 2009 på amerikansk foranledning nedsat en kontaktgruppe om pirateri ud for Somalias kyst (Contact Group on piracy off the Coast of Somalia, CGPCS) for at koordinere indsatsen mod pirateri ud for Somalias Kyst.

Danmark varetager formandskabet for en juridiske underarbejdsgruppe, der har til formål at identificere praktiske løsninger på de juridiske udfordringer, som pirateribekæmpelse indebærer. Arbejdsgruppen drøfter således anbefalinger om nationale regelsæt, jurisdiktion, pågribelse og anholdelse, samarbejde med lande i regionen om overdragelse/retsforfølgning, beviskrav, kapacitetsopbygning i regionen samt spørgsmålet om en eventuel regional domstolsmekanisme til retsforfølgning af pirater.

Udenrigsministeriet finansierer et studie om det retlige grundlag for at retsforfølge pirater i regionen omkring Somalia. Dette studie omfatter spørgsmålet om retsforfølgning af mistænkte pirater i national lovgivning i forbindelse med udlevering af pirater til stater i regionen. Det bliver en central del af studiet, hvordan national retsforfølgelse forholder sig til personer med fremmed statsborgerskab. Konkrete elementer af retsforfølgning vil også blive undersøgt, herunder straffens udmåling og gennemførelse. Studiet forventes færdiggjort i august 2009.

Konkret vil Danmark arbejde for at:

- indgå en aftale med Tanzania om overdragelse af tilbageholdte mistænkt for pirateri og gennemføre den indgåede aftale med Kenya;
- sikre international koordination af pirateri-indsatsen gennem deltagelse i Kontaktgruppen om pirateri ud for Somalias kyst (CGPCS);
- identificere praktiske løsninger på de juridiske udfordringer forbundet med pirateri, herunder koordinere indsatsen for at opbygge juridisk kapacitet i regionen til at gennemføre retsforfølgning, via det danske formandskab for arbejdsgruppen vedr. juridiske piraterispørgsmål;
- fastholde et engagement i den maritime indsats mod pirateri, herunder fremme effektiv og koordineret anvendelse af de sø-militære ressourcer.

E. Borgerservice

Den konsulære bistand til Somalia gennem ambassaderne i Nairobi og Addis Ababa er de seneste år vokset betydeligt. Det skyldes blandt andet fængslinger, tvangsægteskaber, genopdragelse og barnebortførelser, samt vanskelige opholdssager. Især somaliere med fast ophold eller danskere af somalisk oprindelse giver ambassaderne vanskelige opgaver, som ofte kompliceres af de traumatiserende oplevelser, de nødstedte har været ude for.

Udenrigsministeriets rejsevejledning for Somalia har i årevis frarådet alle rejser til Somalia og opfordret danskere til at forlade landet. Rejsevejledningen skal ses i lyset af den manglende interne sikkerhed i Somalia, og gør opmærksom på risikoen for, at terrorhandlinger og bortførelser kan rettes direkte mod danskere. Endelig oplyser rejsevejledningen om, at danske myndigheder kun vil have yderst begrænsede muligheder for at yde konsulær bistand i Somalia.

Der er etableret en aftale med Somaliland om tilbagetagning af afviste asylansøgere, men det har ikke hidtil været muligt at sende afviste asylansøgere tilbage til det øvrige Somalia pga. frygt for deres sikkerhed.

Konkret vil Danmark arbejde for at:

- styrke det nordiske og EU-samarbejdet i Nairobi om konsulær bistand til rejsende i Somalia.

F. Public diplomacy og kommunikation

Oplysning i forhold til ikke-statslige aktører, herunder ngo'er, medier og den somaliske diaspora i Danmark såvel som i regionen, om det intensiverede danske engagement i Somalia, bør tage udgangspunkt i de to indsatsområder hhv. det danske bistandsengagement og bekæmpelsen af pirateri i farvandet ud for Afrikas Horn. Særligt bør der oplyses om Danmarks relativt høje bistandsengagement inden for nærområdeindsatsen, den humanitære indsats og den bilaterale bistand.

I forhold til bistandsindsatsen vil Udenrigsministeriet holde løbende kontakt med de danske ngo'er om udviklingen på det humanitære område i Somalia. Endvidere vil Udenrigsministeriet engagere sig i en dialog med den somaliske diaspora i Danmark, herunder somaliske organisationer, med henblik på at informere om det danske engagement i Somalia. Dialogen vil bevirke, at Udenrigsministeriet opnår et bredere kendskab til den aktuelle udvikling i Somalia.

Med henblik på kommunikation vedrørende den danske indsats i Somalia vil Udenrigsministeriet informere gennem både den trykte presse og web-baserede medier. Udenrigsministeriet stiller herudover gerne relevante ressourcepersoner til rådighed for medier og andre aktører med henblik på information om strategien vedrørende Danmarks engagement i Somalia.

Bilag 1

Oversigt over dansk bistand til Somalia 2008-11

I mio. kr.

Nærområdeindsats	Aktiviteter	Total	2008	2009	2010	2011
Nærområdeindsats fase 2 (2006-08)	Støtten er særligt fokuseret på sundhed, produktive sektorer, uddannelse og vand	14	14			
Nærområdeindsats fase 3 (2009-11)	Støtten omfatter særligt udvikling af demokratiske institutioner, uddannelse, vand, produktive sektorer og støtte til donorkoordination.	55		19,17	19,07	16,76
Dansk Flygtningehjælp (2007-10)	Programmet fokuserer blandt andet på vand og sanitet, distribution af nonfood elementer, mikrofinansiering og juridisk støtte og beskyttelse.	34,5	17	13	4,5	
Nærområdeindsats Afrikas Horn: Dansk Flygtningehjælp (2010-11)*		26,25			11,25	15
Nærområdeindsats Kenya: Røde Kors (2010-11)	Sundhed for værtsbefolkning (Dadaab)	19	5	4,5	4,75	4,75
Nærområdeindsats Kenya: Dansk Flygtningehjælp	Levevilkår for flygtninge og værtsbefolkning	26,25	7	4,5	7,75	7
Nærområdeindsats Kenya: Dadaab Studie*		1		1		
Nærområdeindsats Etiopien: Dansk Flygtningehjælp		15		1,5	7,5	6
Nærområdeindsats Yemen: UNHCR		2,7		1,35	1,35	
Subtotal		193,7	43	45,02	56,17	49,51
Bilateral bistand	Aktiviteter	Total	2008	2009	2010	2011
Interpeace (2007-08)	Støtte til kvinde- og ligestillings-initiativer	5	5			
UNDP Rule of Law (2008-09)	Omfatter blandt andet træning af politistyrker, rehabilitering af tidligere militsfolk, juridisk assistance til internt fordrevne, støtte til advokatforening og træning af kvindelige advokater	20	10	10		
UNDP Local Govt. (2008-09)	Kapacitetsopbygning af centrale og lokale somaliske myndigheder med henblik på at fremme administration og levering af serviceydelser	20	10	10		
AMISOM	Støtte til civile elementer af AMISOM (under udarbejdelse)	10		10		
NGOs (Quick Impact Projects = QIPs)	Early Recovery indsats omkring Mogadishu	10		10	0	0
Tentativt UNDP ROLs		10		10		
Uallokeret		100		0	50	50
Subtotal		175	25	50	50	50

Humanitær støtte	Aktiviteter	Total	2008	2009	2010	2011
UNICEF	Child Health Day, vand, ernæring	19	19			
WFP	Maduddeling, Mogadishu	5	5			
ICRC	Sundhed	20	20			
Save the Children DK	Gadebørn og cluster koordination	11	5	6		
DRC	Madprogram, Mogadishu	5		5		
UNICEF	Landsdækkende vaccinationskampagne	15		15		
Uallokeret**		55			25	30
Subtotal		130	49	26	25	30
Samlet støtte til Somalia		498,7	117	121,02	131,17	129,51

* Forudsætter endelig godkendelse ved bevilgende myndigheder

** Det endelige omfang af humanitære bevillinger til Somalia afhænger af udviklingen i den humanitære situation